

Askersunds kommun

kommun@askersund.se

Samråd avseende samhällsbyggnadsändamål i ärende rörande försäljning av fastighet

BEGÄRAN OM BESKED

Statens fastighetsverk (SFV) begär härmed besked från Askersunds kommun om behov finns av att förvärva fastigheten Askersund Algrenamarken 1:33 för samhällsbyggnadsändamål.

Fastighetens belägenhet och omfattning framgår av karta och fotografier nedan.

Svar önskas senast den 25 februari 2026.

BAKGRUND

SFV utreder för närvarande förutsättningarna för att avyttra Igelbäckens masugn, som är belägen på ömse sidor om Igelbäcken på fastigheterna Algrenamarken 1:33 i Askersunds kommun och Igelbäcken 1:14 i Karlsborgs kommun.

Igelbäckens masugn (hytta) byggdes år 1696 och ingick inledningsvis i ett affärskomplex av bruk i Tiveden. På 1700-talet delades verksamheten upp och masugnen kom att drivas som en del av Aspa bruk. Järnbruket vid Aspa lades omedelbart ned när detta bruk inklusive Igelbäckens masugn köptes av Laxå bruk vid sekelskiftet 1900, men verksamheten vid Igelbäcken var i drift fram till år 1923. Masugnen är relativt intakt med bevarad teknisk utrustning och illustrerar på ett tydligt sätt hur processen med att framställa järn såg ut vid sekelskiftet 1900.

Masugnen utgör statligt byggnadsminne med fastställda skyddsbestämmelser. Byggnadsminnet omfattar det område som motsvaras av de två berörda fastigheterna. I byggnadsminnet ingår masugnen med det anslutande varmapparatuset, en överbyggnad till vattenhjulet och en före detta affär som dessförinnan fungerade som smedja och snickeri. Dessa byggnader och anläggningar är belägna öster om Igelbäcken, det vill säga på fastigheten Askersund Algrenamarken 1:33.

Både Askersund Algrenamarken 1:33 och Karlsborg Igelbäcken 1:14 är belägna utom plan, men inom riksintresse för friluftsliv och rörligt friluftsliv. Vidare berörs fastigheterna av fornlämningar av typen hyttområde, dammvallar och ristning.

Samråd

Enligt förordningen (1996:1190) om överlåtelse av statens fasta egendom, m.m. ska fastighetsförvaltande myndigheter såsom SFV medverka till att statens långsiktiga planering av mark- och lokalbehov samordnas med kommunernas översiktsplanering. Om fråga om överlåtelse av fast egendom uppkommer utan att den framtida markdispositionen är klarlagd, ska kommunens behov av egendomen för samhällsbyggnadsändamål utredas.

Vad omfattas av samhällsbyggnadsändamål?

En kommun som önskar företrädesrätt till fast egendom för samhällsbyggnadsändamål ska styrka sitt behov av egendomen genom en översiktsplan eller på annat sätt, till exempel genom befolkningsprognoser, bostadsbyggnadsprogram eller industriutvecklingsplaner. Mark som inte berörs av någon förändring omfattas inte av samhällsbyggnadsändamål.

Begreppet samhällsbyggnadsändamål har enligt förarbetena till budgetlagen samma innebörd som den generella ändamålsbestämmelsen i 2 kap. 1 § expropriationslagen (1972:719). Där ges en kommun möjlighet att förfoga över mark som med hänsyn till den framtida utvecklingen krävs för tätbebyggelse eller därmed sammanhängande anordning. Kommunen ska visa på att marken med hänsyn till belägenheten och kommunens utveckling behövs för det avsedda ändamålet. Expropriationsändamålet tätbebyggelse kan gälla mark för bostäder, kontor och industrier samt kompletterande anläggningar som vägar och grönområden.

Inom redan tätbebyggt område får expropriation endast ske om det med skäl kan antas att marken inom överskådlig tid kommer att beröras av byggnads- eller anläggningsåtgärd som är av väsentlig betydelse från allmän synpunkt, alternativt om det med hänsyn till intresset av att främja ett planmässigt byggnadsskick eller av annan därmed jämförlig orsak är angeläget att kommunen får rådighet över marken.

Vänliga hälsningar

Anna-Maria Victorin
Specialist fastighetsrätt
Fastighetsrätt
anna-maria.victorin@sfv.se
010-478 7027

Utdrag ur registerkartan med fastigheten Askersund Algrenamarken 1:33 markerad med blå färg (Min <https://minkarta.lantmateriet.se/Karta>)

Utdrag ur registerkartan med fastigheten Karlsborg Igelbäcken 1:14 markerad med blå färg (Min <https://minkarta.lantmateriet.se/Karta>)

Foto på Igelbäckens masugn (SFV:s mediabank)

Foto på dammkroppen med sina två utskov (SFV:s mediabank)